

SLOVENSKI NAROD

Izhaja vsak dan popoldne, izvenredne dni in praznike. — Inzerati do 30 peti a Din 2.—, do 100 vrst Din 2.50, večji inzerati peti vrsta Din 4.—, Popust po dogovoru. Inzeratni davek posebej. Rokopisi se ne vračajo.

Naše telefonske številke so 3122, 3123, 3124, 3125, in 3126.

Naše telefonske številke so 3122, 3123, 3124, 3125, in 3126.

Tudi glasila razpuščenih strank bodo ustavljena?

Danes je bil ustavljen „Narodni val“ — Prihodnje dni bo padla odločitev o usodi listov ostalih razpuščenih strank

Beograd, 24. januarja. Ministrstvo notranjih del je na podlagi člena 14. zakona o tisku, s katerim je predvidena ustave lista v primeru trikratne zaplembe v teku enega meseca, prepovedalo nadaljno izhajanje »Narodnega Vala« v Zagrebu, kot glasila bivše sedaj razpuščene HSS.

Beograd, 24. januarja. V zainteresiranih krogih se mnogo komentira včeraj izdano rešenje ministrstva notranjih del, ki prepoveduje nadaljnje izhajanje zagrebskega »Narodnega Vala« kot glasila bivše HSS. Zakon o tisku govori v členu 14. o posledicah, ki nastopijo, kadar je list trikrat v enem mesecu zaplenjen. V tem primeru je dano državni oblasti na prosto, da prepove ali pa tudi, da dovoli nadaljnje izhajanje zaplenjenega lista. Ministrstvo sme v takem primeru postopati po svoji uvidevnosti. Ker pa govori rešitev otem, da je bil prepovedan »Narodni Val« kot glasilo bivše HSS, se v informiranih krogih trdi, da gre s tem samo za stilizacijo in da rešitev notranjega ministrstva ni preudrinalnega pomena v tem smislu, da bi napovedovalo zabranjeno vseh listov, ki so bili doslej glasila razpuščenih strank.

V drugih krogih pa smatrajo, da je pričakovati že v prihodnjih dneh ustave vseh glasil razpuščenih strank, ker je smatrati strankarske liste le za orodje strank, ki služi njihovi propagandi. Odločitev o tem bo padla že prihodnje dni, ko bo vlada sklepala o tem, kako je postopati z onimi organizacijami, ki tvorijo sicer sestavni del razpuščenih strank, ki pa nimajo na zunaj izrazito političnega značaja. Iz dejstva, da je bil razpuščen n. pr. nemški »Kulturbund«, se sklepa, da se bo vlada odločila za razpust vseh sličnih strankarskih institucij razpuščenih strank.

V Sloveniji bi bili v pozitivnem primeru prizadeti sledeči listi: »Slovenec«, »Domoljub«, »Slovenski Gospodar«, kot glasila SLS, »Kmetijski list« kot glasilo SKS ter »Illirer Zeitung« kot glasilo nemške stranke v Sloveniji.

Zakon o nujnih javnih delih v podporo pasivnih krajev

Jutri izide v »Službenih Novinah« in stopi takoj v veljavo. — Slovenija ne spada več med pasivne kraje.

Beograd, 24. januarja. V jutrišnjem »Službenih Novinah« izide sledeči zakon o nujni izvršitvi javnih del in podpori pasivnim krajem, ki so trpeli vsled elementarnih nezdov.

§ 1. Da bi se pomagalo prebivalstvu, ki je trpelo vsled elementarnih nezdov v pasivnih krajih, se bodo izvrševala nujna javna dela.

§ 2. Radi nujnosti in hitrejšega izvrševanja javnih del in radi razporeda se odreja s tem zakonom komite za javna dela pri ministrstvu socijalne politike. Ta komite tvorijo ministri za socijalno politiko, javna dela, poljedelstvo in narodno zdravje in predsednik Rdečega križa.

§ 3. Med javna dela, ki morejo biti predmet javnih del v smislu tega zakona, spadajo: ceste, mostovi, cisterne, studenci, vodovodi, nasipi proti poplavam, izsuševanje močvirij, regulacija rek in potokov ter asanacija sela.

§ 4. Delo in nabavke po tem zakonu ne spadajo pod zakon o državnem računovodstvu in glavni kontroli.

§ 5. Komite za javna dela vrši razpored poslov in kreditov, potrebnih za poedine kraje.

§ 6. Minister javnih del izda sporazumno s komitejem za javna dela pravilnik za izvrševanje del po tem zakonu.

§ 7. Vsa predvidena javna dela izvedejo veliki župani s pomočjo svojih

strokovnih referentov. Javna dela hijskega značaja se imajo izvršiti v sporazumu s pristojnimi hijskimi zavodi in ustanovami. V slučaju nepravilnosti pri izvajanju javnih del, uporabi kreditov itd. določi minister socijalne politike v sporazumu z resornim ministrom komiteju, ki to ugotovi in pozove krivce na odgovornost. Naredbodavec in polagatelj računa se bo zagovarjal po zakonu o glavni kontroli, ostali krivci pa v disciplinarni preiskavi.

§ 8. Minister financ da ministru socijalne politike za izvršitev teh del na razpolago kredit v znesku 100 milijonov Din potom Državne hipotekarne banke.

§ 9. Minister socijalne politike se pooblašča, da uporabi v ta namen tudi ostanek kredita po zakonu o javnih delih z dne 22. novembra 1927.

§ 10. Minister socijalne politike izda Državni hipotekarni banki nalog za izplačilo kreditov po tem zakonu.

§ 11. Za vsa dela po tem zakonu se uporabi prvenstveno siromašno prebivalstvo onega kraja, kjer se bodo izvrševala javna dela.

V nadaljnjih členih se navajajo kraji, ki spadajo med pasivne pokrajine. Prvotno je bila navedena tudi Slovenija, pozneje pa je bila Slovenija črtana.

Razen tega pa nudi državi znaten dohodek iz svojega proračunskega suficita.

To pa ni uspeh privatne inicijative, temveč dela pošto - brzojavnega osobja, ki je sprico vseh dohodkov v korist državi blagajni živele doslej v siromaštvu in bedi. Treba je samo se, da se odstopi v najem onim, ki so se navadili sedeti v senci njihovega dela, pa bo potem odzvonilo delovnemu osobju v tej stroki.

Izročitev pošte, brzojava in telefona v privatno eksploatacijo tudi zaradi tega ni priporočljiva, ker je znano, da v tej stroki ni niti sledu kakega inventarja premičnin in nepremičnin, niti sledu o njihovi prvotni in sedanjí vrednosti.

Izenačenje koledarja

Beograd, 24. januarja. V ministrstvu ver je definitivno sestavljen zakon o izenačenju pravoslavnega in gregorijanskega koledarja. Izenačenje bo izvršeno še tekom letošnjega leta, tako da se bodo božični prazniki slavili enotno 25. decembra. V zvezi z izenačenjem koledarja bo sledila tudi nova ureditev odpiranja in zapiranja trgovin.

Gripa v Beogradu

Beograd, 24. januarja. Radi širjenja gripe bodo zaprte v Beogradu vse šole. Danes je bil ustavljen pouk na ženski realni gimnaziji in v mnogih oddelkih ostalih zavodov.

Zopet atentat v Sofiji

Sofija, 24. januarja. Včeraj je bil zaključen kongres makedonstvujskih. Takoj po kongresu je prišlo do krvavega razračunavanja med dvema taboroma, ki se borita za nadmoč v organizaciji. Pozno zvečer je bil izvršen atentat na voditelja skupine Vane Mihajlova Nikolo Danev - Gusleva. Iz zasede sta streljala nanj pop Janjev in Mario Vasiljev Danev - Guslev je bil zadet v levo ramo, ter je moral iskati pomoč v bolnici. Napa-dalca sta izginila.

Pomilostitev Kureševe odklonjena

Pariz, 24. januarja. Vrhovno sodišče je odklonilo pomilostitev Jugoslovenke Pepce Kureševe, ki je bila radi umora 12letne deklice obsojena na smrt. Sedaj je vložila še prošnjo za pomilostitev na predsednika republike. Atentat.

Načrt za razdelitev države

Beograd, 24. januarja. Dopoldne se je vrnil iz Sarajeva v Beograd minister pravde dr. Srškić. Kakor se doznava, izdeluje minister dr. Srškić načrt zakona o novi administrativni razdelitvi države. Ta načrt bo izdelan po nekem že prej pripravljenem predlogu. Dr. Srškić bo ta predlog izpremenil samo v nekaterih oddelkih.

Zakon o imenih

Beograd, 24. januarja. V notranjem ministrstvu se izdeluje zakon o imenih. Ta zakon je bil svoječasno izdelan ter so se v načrtu izvršile le nekatere izpremembe, tako da bo v najkrajšem času popolnoma gotov in podpisan. Po tem novem zakonu se bo moralo poleg priimka in krstnega imena postavljati pri moških polno ime očetovo, pri ženskah pa polno ime možovo.

Modernizacije Vrmačke banje

Beograd, 24. januarja. p. Od posojila 20 milijonov Din za povzdigo Vrmačke banje, je bilo doslej porabljenih 5 milijonov Din za popravilo kopal in raznih poslopj. Ministrstvo narodnega zdravja je zahtevalo sedaj tudi ostanek tega posojila, da bi se mogla dovršiti započeta dela.

Orijaško angleško letalo

London, 24. januarja. (lo.) Danes so si ogledali strokovnjaki na letališču Cranwell letalo, ki je določeno da potolče italijanski vztrajnostni rekord. Letalo je tipa Fairey in je bilo zgrajeno na račun ministrstva za letalstvo. Letalo bo poskusilo v kratkem neopetranem polet iz Anglije v Capetown, kjer bo naloženo in bo letelo v neopetranem poletu iz Capetowna v severno Skotsko. Motor je tipa Napier Lion, kakor je bil v rabi pri tekmi za Schneiderjev pokal.

Dr. Ninčić postane zopet zunanji minister?

Dr. Marinković bo radi bolezní odstopil. — V zvezi z ureditvijo naših odnošajev do Italije bo imenovan za njegovega naslednika dr. Ninčić.

Zagreb, 24. jan. Današnja »Narodna politika« objavlja naslednjo vest iz Beograda: Zadnje dni so bile opažene pogoste avdience bivšega ministra zunanjih del dr. Momčila Ninčića. Smatra se, da je dr. Ninčić najresnejši kandidat za ministra zunanjih del, ker bo, kakor

se izve, sedanjí minister zunanjih del dr. Voja Marinković podal ostavko zaradi bolezni. Dr. Ninčić bo imenovan za ministra zunanjih del tudi zaradi tega, da inaugurira novo orijentacijo napram Italiji.

Krvava bitka med orožniki in razbojniki

V okolici Požarevca se je vnela včeraj večurna bitka med orožniki in razbojniki. — Na pomoč so morali pozvati vojaštvo. — Vsi razbojniki ustreljeni na begu

Požarevac, 24. januarja. Včeraj ob 11 dopoldne se je oglašil pri velikem županu v Požarevcu, Bori Stefanoviću zaupnik policije, ki je naznanil, da se nahajajo v neki hiši Žirikovci, ki so 4 kilometre oddaljeni od Požarevca, razbojniki, katere išče oblast zaradi roparskega napada na lastnika velikega mline v Požarevcu, ki se je pripetil prejšnji teden. Ker je bil policijski zaupnik nekoliko vinjen, mu veliki župan sprva ni hotel verjeti. Kasneje se je premislil, pozval orožnike in se s 3 avtomobili odpravil v Žirikovce. Zandarji so se predvno približali navedeni hiši, ki je last kmetu Vladimirova. Posestnik je zanikal, da bi v njegovi hiši bivali razbojniki, njegova žena pa, ki so jo nato zvabili in prijeli orožniki, je priznala resnico. Orožniki so prejeli povelje, nam prodirajo proti označeni hiši. V tem trenutku so pa razbojniki otvorili ogenj. Vnela se je prava bitka, ki je trajala nad 1 uro. Oblast je nato za h p ustavila borbo in poslala posestnika Vladimirova v hišo, da pozove razbojnike k predaji. Po polurnem parlamentiranju s razbojniki se je hotel Vladimirov vrniti k orožnikom. Ko pa je zastopil svojo hišo, so ga razbojniki ubili. Oblast je pozvala iz Požarevca pomožne čete. Vsa akcija se je razvila z veliko naglico. Na pomoč sta prispela dva voda rednega vojaštva in požarna bramba, ki je hotela polititi razbojniško hišo z bencinom in jo zažgati, da na ta način prisili razbojnike h kapitulaciji. Končno so pripeljali iz Požarevca še dva mala topa, ki so jih usmerili na razbojniško hišo. Razbojniki so neprestano streljali. Orožništvo je odgovar-

jalo tudi s strojno puško. Po večurnem obleganju so razbojniki poskušali svojo poslednjo srečo in se hoteli rešiti z begom iz hiše. Pri tem poizkusu pa so jih pogodile kroglice oblegančih orožnikov. Vsi razbojniki so obležali pred durmi oblegane hiše, kjer so toliko časa z uspehom kljubovali oblastem in oboroženi sili. Pri pregledu trupel se je ugotovilo, da sta umorjena tudi zloglasna razbojnika brata Barbulović, ki imata na vesti nešteto razbojstev.

Beograd, 24. jan. O včerašnjí borbi požarevskega orožništva z razbojniškimi brati Barbulović se izzvejo še naslednje podrobnosti:

Borba je trajala 5 in pol ure. Razbojniki so se upirali z vsemi silami in streljali na vsakogar, ki se je hotel približati njihovemu pribežališču.

Zanimljivo je, da so se v borbi proti razbojnikom izkazali tudi prostovolci. Med temi je bil tudi neki bolgarski emigrant, ki je zaprosil za dovoljenje, da sme turistati razbojniško hišo. Ko se je nesrečni begunc približal hiši, ga je pogodilo več strelcev, tako da je obležal mrtve.

Borbi je prisostvovalo mnogo radovednega občinstva. Orožništvo je neprestano streljalo, misleč, da bodo razbojniki konečno vendarle kapitulirali in se predali oblastem. Kasneje so poskušali srečo s topovi in so vrgli več težkih bomb na razbojniško hišo. Šele ko so razbojniki videli, da bodo orožniki pogнали hišo z ekrazitnimi bombami v zrak, so se poslužili zadnjega sredstva ter poskušali srečo s pobegom, ki pa se je izjalovil.

Iz ljubljanske kronike

Ljubljana, 24. februarja.

Na Celovski cesti se je včeraj popoldne pripetila pecl težka avtomobilska nesreča. Čile žrtev je postala žena uradnega sluga Slavca Frančiška Slavec. Okoli 14.30 je šla Slavčeva po Celovski cesti v smeri proti Šiški Baš takrat je za njo privozil oseben avtomobil, ki ga je upravljal gospod Karol Bolaffio, trgovec z vinom v Šiški. Slavčeva, ki je šla po levi strani ceste, se je ustavila hoteč počakati, da jo avtomobil prehití. Ko je bil avto kakih 10 ali 15 metrov pred Slavčevjo, ki je na razdrapani cesti odskočil z desne strani na levo. Nesreča je hotela, da se je voz z vso silo zaletel v Slavčevjo in jo podrí. Avto jo je zadell v hrbet in jo poškodoval tudi na nogah. G. Bolaffio jo je naložil na avto in jo prepeljal do bližnje stražnice. Policija je pozvala na pomoč rešilno postajo, na kar je šla Slavčeva z rešilnim vozom prepeljana v bolnico. Pri padcu je dobila hude notranje poškodbe in domneva se, da ima tudi zlomljeno eno nogo.

Nesrečo je pripisati naključju. Bolaffio je vozil pravilno po desni strani dočim je Slavčeva hodila celo po levi strani ceste. Naiveč je kriva sive slaba cesta.

Včeraj in danes dopoldne so se prirediti kar trije slučají onemoglosti na cesti. Med dnevnimi vestmi poročamo o neki ženi, ki so jo danes našli onemoglo na Taboru. Včeraj popoldne se je pa na Trnovskem pristanu nenadoma na dvorišču hiše št 14 zgrudil na tla brezposelni delavec Franc Pepelko. ki je tudi brez stalnega bivališča. Baje ga je popadla tako huda hripa, da se mu je kar stemnilo pred očmi, ni pa izključeno, da je bil siromak sestradan.

Pred kavarno Prešeren se je včeraj popoldne onesvestil trgovec France M. Moža, ki je močno tuberkulozen so morali z rešilnim vozom prepeljati v bolnico.

24. januarja 1929

- TATJANIN VEČER -

Vihar na Atlantskem oceanu

New York, 22. januarja. Zaradi hudih snežnih viharjev v Severnem Atlantiku je ogroženo več večjih ladij. Med njimi je tudi veliki italijanski tovorni parnik »Florida«. Menijo, da je posadka v razburkanem morju utonila. O usodi drugih parnikov, ki so prošli za pomoč, še ni nobenih vesti.

inzerat v nobi razvoren
edini popoldanski dnevnik
v vsej Sloveniji

„Slovenski Narod“

Ogasi
v našem listu
imajo na večji uspeh!

Borzna poročila.

LJUBLJANSKA BORZA.

Devize: Amsterdam 0—22.845, Berlin 13.53—13.56 (13.545), Brusel 0—7.9176, Budimpešta 0—9.9369, Curih 0—1095.9, Dunaj 7.9904—8.0204 (8.054), London 275.94—276.74 (276.34), New York 0—56.87, Pariz 0—222.74, Praga 0—168.6, Trst 297.1—299.1 (298.1).

Efektí: Celjska 158 den., Praštediona 92 den., Ljubljanska kreditna 125 den., Kreditni zavod 175 den., Vevče 120 den., Ruše 260—280 Stavbna 56 den. Šešir 105 den. Les: Tendencja nespremenjena. Zaključeni je bilo 5 vagonov in sicer 3 vagoni drv in 2 vagona hrastovih plohov.

ZAGREBSKA BORZA.

Devize: Dunaj 854, London 276.34, New York 56.87, Pariz 222.74, Praga 168.60, London 276.34, Berlin 13.545, Curih 1095.9, Efektí: Vojna škoda 451—452.

INOZEMSKÉ PORZE.

Curih: Beograd 9.127, Dunaj 7304, Berlin 123.60, Milan 27.205, London 25.215, New York 519.95, Pariz 20.32, Praga 15.39.

Poštni uslužbenci proti komercijalizaciji pošte, brzojava in telefona

Uslužbenci smatrajo, da bi komercijalizacija ne bila v korist državi.

Beograd, 24. januarja. V »Vremenu« objavlja predsednik saveza pošto-brzojavnih uslužbencev T. S. Jovanović članek, v katerem označuje stalnišče pošto-brzojavnih uslužbencev glede načrta, da se s posebnim zakonom, ki se še proučuje, pošto-brzojavna in telefonska služba postavi na komercijalno podlago in izroči v zasebno eksploatacijo.

Članek povdarja, da pozna privatna inicijativa samo svoje lastne interese — čisti dobiček — ne glede na splošne narodne interese, na visoko državno moralo

in krušne potrebe naroda. Zato je organizacija pošto - brzojavnih uslužbencev proti poizkusom komercijalizacije pošto - brzojavne in telefonske službe v zasebnih rokah, ker zasleduje ta stroka svoj vzvišen cilj služiti vedno vsem in vsakomur. Njena naloga ni doprinesati državni dohodke za vsako ceno, temveč služiti visokim gospodarskim in kulturno - socialnim potrebam države in vse družbe. Kot taka je tudi kakor redko katera druga državna ustanova popolnoma in v splošno zadovoljstvo doslej odgovarjala vsem potrebam.

530 filmskih predavanj s 135.000 obiskovalci

ZKD je kot prva prosvetna organizacija v Jugoslaviji uvedla sistem filmskih predavanj

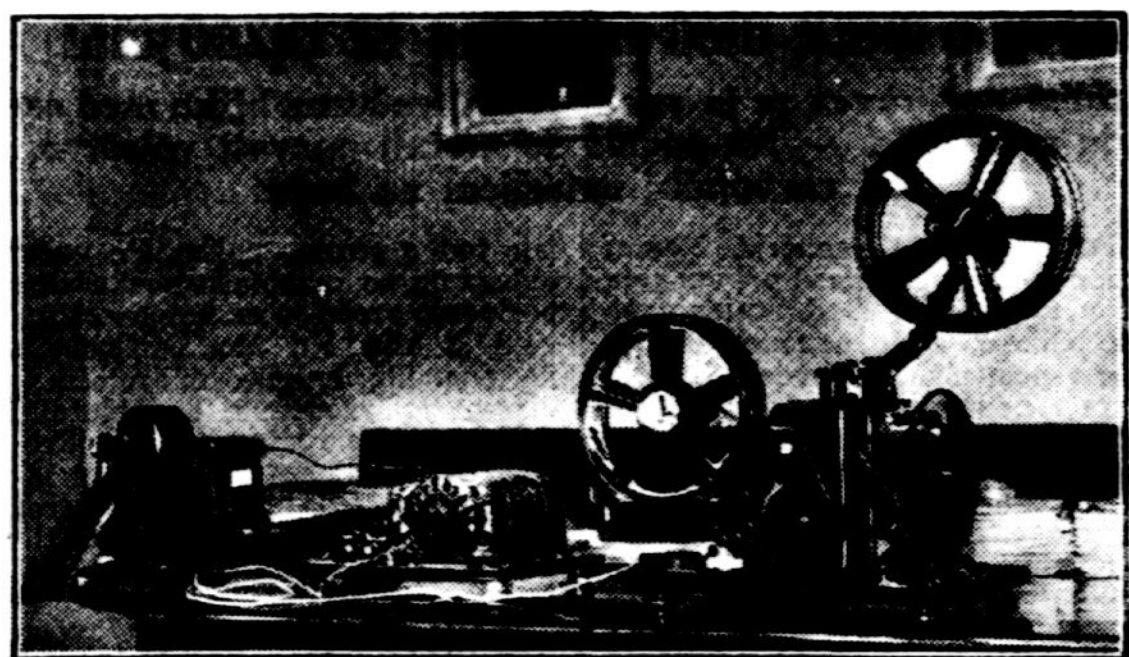
Ljubljana, 24. januarja.

Zveza kulturnih društev, združujoča pod svojim okriljem okoli 500 društev, je pred leti uvedla sistem filmskih predavanj. Pri uvajanju te novosti jo je vodilo načelo, da so gola predavanja manj zanimiva in da je primerno duhu časa, če se gotove stvari ponazuje s slikami. Najprvo je uvedla kinematografske aparate z akumuliranim in z majhnim dinamom - motorjem, težkih do 30 kg. Prvi film, ki ga je predvajala, je bil »Českoslovaška armada«. Film je dal brezplačno na razpolago českoslovaški konzulat v Ljubljani in se je predvajal v Ljubljani štirikrat. Obenem s kinematografskimi aparati si je nabavila ZKD 12 poučnih filmov. Vsak spored je obsegal običajno iz dveh poučnih filmov in enega komičnega. Obisk v Ljubljani, kakor tudi na deželi, je bil tako lep, da se je udeležilo v sezoni 1925/26 15. predstav v Ljubljani okroglo 6000 ljudi, na deželi pa in sicer v ljubljanski oblasti, 44 predstav približno 5000 ljudi.

ZKD je priredila filmska predavanja tudi v največjih hribih, n. pr. v Sinjem vrhu v Beli Krajini, v Rovtavi, v Zibersah, v Dražgošah in drugod, kjer je bilo treba prepravljati aparate z ročnim vozilcem. V sezoni 1926/27 je imela ZKD že 15 poučnih filmov, mimo tega pa sta ji posojala filme českoslovaški in francoski konzulat. V tej

bili: »Lažna sramežljivost«, »Čudeži vse-mirja«, »Tajnosti Mehike«, »V zemlji In-kov«, »Švica, raj Evrope«, »Lov na divje zveri«, »Tajnosti prašume«, »Favst, Odtz von Berlichingen ali Vitez z železnega roka«, »Moč teme«, »Othello«, »Carovništvo in vraže v srednjem veku«, »Napoleon«, »Fridorik Rex«, »Dalmacija, dežela solnc«, »Nibelungi«, »Moč in lepota«, »Razkolni-kove«, »Viljem Tell«, »S kinokamero okoli sveta«, »Pridži otok«, »Higijena zakona«, »V zemlji rumenega solnc«, »Seksualna vzgoja mladine«, »Beethoven«, »Cebelica Majja«, »Skozi afriške džungle«, »V brez-skratnem južnem morju«, »Scottova ekspe-dicija na južni tečaj«, »6000 km z motor-nim poletom«, »Mount Everest«, »Beli sta-dion«, »Napoleon in Lužar«, »Grönlandski lovec«, »Priroda in ljubezen«, »Svetovna vojna«, »Amundsenov polet na severni te-čaj«, »Nanuk«, »Berlin«, »Kanibali«, »Čudeži morja« in »VIII. vesokoljski zlet v Pragi«.

Iz tega je razvidno, da je nudila ZKD sa-me izbrane filme, čiji premijere so bili do-godki v Ljubljani in na deželi. Za letošno sezono obeta ZKD naslednje poučne filme: »Kardinal Richelieu«, »Devica Orleanska, njeno življenje in smrt«, film, ki ga smatrajo v Franciji za svoje največje monumental-no delo, »Lindberga«, »Amsterdamska olim-pijada« in »Krasin, njegova reševalna eks-pedicija generala Nobla«. Vsi ti filmi so

»Leteti« kinematografski aparat ZKD, ki je prepotoval skoraj vso Slovenijo.

sezoni se je vršilo v Ljubljani že 97 pred-stav s skupnim obiskom 50.000 ljudi, na de-želi 119 predstav s skupnim obiskom 14.000 ljudi.

V sezoni 1927/28 je znašalo število pred-stav v Ljubljani 120 s skupnim obiskom 40.000, na deželi 135 predstav z 20.000 obis-kovalci. Število obiskovalcev v Ljubljani se je v tej sezoni nekoliko zmanjšalo, ker se po vlađni naredbi nista več smeli vršiti ob nedeljah po dve predstavi, temveč le ena in ta po pol 11. uri. Če torej seštejemo vsa filmska predavanja, ki jih je priredila ZKD, dobilo impozantno število 530 pred-stav s 135.000 obiskovalci. V lanske sezoni se je pri ZKD ustanovila tudi filmska cen-trala, čije naloga je pripravljati društvom in kinematografom v Sloveniji predvajanje poučnih filmov, obveščati društva in kine-matografska podjetja o vseh, v državi se nahajajočih kulturnih filmih, opremljati po-učne filme s potrebnimi predavanji, pre-skrbeti organizacijo in filmom potrebne predavatelje, slednjič pa nuditi društvom možnost hitrejšega kurziranja filmov po go-tovem načrtu.

Ker imajo mnoga društva, včlanjena v ZKD, svoje kinematografske aparate, je ZKD večkrat le posodila filme, katerim je dodala pisane referate ali pa na željo društev poslala svoje predavatelje. Najbolj poštrevovalni predavatelj ZKD so bili profe-sorji: Adamič, Dolžan, Pavlič, Pe-ternel, Volavšek; zdravniki: dr. Demšar, dr. Finkova, dr. Grum, dr. Jakša, dr. Jamar, dr. Pirč in dr. Rus. Večji kulturni filmi, ki jih je dosedaj odigrala ZKD po vseh krajih Slovenije, so

mojstrsko izdelani ter bodo nedvomno vzbujali senzacije. Poln avantur je zlasti film o ruskem ledolomcu »Krasinu«, po-snet na daljnem severnem tečaju.

Spored poučnih filmov ZKD bi bil še mnogo bolj pester, če bi mogla predvajati vse filme, ki jih dajejo brezplačno na raz-polago razne ustanove, n. pr. konzulati v Ljubljani in Zagrebu. Že dve leti obstoji taksa 1.50 na vsak meter poučnega filma, ki pride iz inozemstva. Vsak boljši film je dolg 2500 do 3000 metrov, tako da znaša taksa od enega filma do 5000 Din. ZKD ima brezplačno na razpolago prekrasen film o westfalski industriji premoga, a se ga ne upa predvajati radi previsokih stroškov. Zato so tudi zelo oteženi prijateljski stiki z raznimi prosvetnimi organizacijami v inozemstvu, n. pr. z dunajsko Uranijo.

ZKD načeljuje direktor g. Jug, tajnikuje pa g. Rudolf Prešeren, ki tudi vodi filmsko centralo. Delo ZKD od njene usta-novitve leta 1920 do danes je ogromno. Zgodovinar, ki bo pisal kulturno zgodovino našega naroda, se bo moral ustaviti tudi pri njej in ugotoviti, da je storila v kulturnem oziru toliko, da se ji ne more pri-merjati nobena slična kulturna organiza-cija v naši državi. V čast vodstvu je treba priznati, da je bila ta prosvetna organiza-cija prva v Jugoslaviji, ki je uvedla sistem filmskih predavanj po zgledu velikih prosvetnih organizacij v inozemstvu. Odlični kulturni organizaciji in njenemu poštrevovalnemu vodstvu želimo tudi v bodoče obilo uspeha v delu za povzdigo ljudske prosvete. —k.

Usodni skok s tramvaja

Včeraj je skočil v Zagrebu s tramvaja kmet Milko Mrzljak, ki se je tako težko poškodoval, da je v bolnici umrl. — Nesrečo je zakrivil sam.

Iz Zagreba poročajo o težki tramvajski nesreči, ki se je pripetila včeraj na Jelačićevem trgu.

Iz vasi Svrževa v občini Krasič je včeraj prispel v Zagreb seljak Milko Mrzljak s svojo ženo. Ker je bil v Zagrebu ravno sejem, ga je hotel obiskati. Mrzljak je reven seljak. V Zagrebu ima sorodnico, h kateri se je navadno zatekel, kadar je prišel v mesto. Tudi včeraj se je napotil najprvo k sorodnici v Nikoličevi ulici, kjer je dobil zažetek in nekaj denarja, da bi nakupil igrače in sladkorčke za svoje otroke, ki jih ima pet.

Včeraj zgodaj zjutraj se je Mrzljak na-potil na sejem. Prišel je na Jelačičev trg in čakal z ženo na tramvaj. Ko je tramvaj privozil je Mrzljak skočil v voz, njegova žena se je pa nekaj obotavljala in ko je hotela vstopiti, je tramvaj že odpeljal. — Mrzljak je videl, da je žena ostala na ploč-niku in je skočil iz tramvaja, da bi počakal drugi voz in se je odpeljal na sejem skupno z ženo.

Seljak je skočil iz voza, ko se je že pre-nikal, in sicer v obratni smeri vožnje. Pa- del je in udaril s hrbtom in glavo ob ploč-nik tako nesrečno, da ga je zagrabila deska priklolece.

Prizor je bil strašen. Nesrečnega seljaka je tramvaj vlekel za seboj tako dolgo, dok-ler preglednik ni dal vozaču znamenja, naj ustavi, ko je čul krike in klice mimoido-čih.

Cepprav tramvaj ni vlekel Mrzljaka dolgo za seboj, vendar ga je težko poškodoval. Zlomil mu je hrbtenico in mu zadal še druge težke poškodbe po vsem telesu. Prihitej se je takoj potegnili stražnik in nesrečnega se-ljaka potegnil izpod koles vsega krvavega. Pomagala sta mu dva potnika. Poklicali so takoj rešilno potajo, ki je ponesrečenca od-peljala v bolnico, kjer so ga takoj položili na operacijsko mizo. Mrzljakova žena je vi-sela, kaj se je zgodilo z njenim možem šele, ko so se okoli njega zbrali številni mimo-idoči. Ko je zagledala svojega moža v mla-ki krvi, je kriknila: Joj, Miko! Nato je sko-ro omedlela in se ni menda niti zavedla, kaj se je z možem prav za prav zgodilo.

Ko so Mrzljaka odpeljali v bolnico, je za njim odšla tudi žena. Kakala je poldrugo uro pred vrati operacijske dvorane. Ko so ga prinesli iz dvorane in ga odnesli v bolnišni- sob, je nesrečnica nesla za njim njegovo krvavo obleko in javkala neprestano: Joj, Miko!

Mrzljak ima razen žene še starega in onemoglega očeta in pet neposrebljenih

otrok, in sicer tri sinove in dve hčeri v sta-rosti od 6 do 18 let.

Policija je poslala takoj v bolnico detek-tiva, ki naj bi zaslišal ponesrečenca. Detek-tiv Jovič je skušal govoriti s težko ranje-nim Mrzljakom, toda nesrečnik ni mogel več govoriti. Samo kimal je z glavo in težko hropel.

Policija je uvedla preiskavo, da ugotovi, kdo je zakrivil težko nesrečo. Konduktar Muk je izjavil, da je odpeljal z Jelačičevega trga, ko je bilo dano znamenja. Konduktar je pa izjavil, da je dal znamenje za odhod, ko so že vsi potniki vstopili. Konduktar tudi ni videl, da je Mrzljakova žena ostala na pločniku in da hoče Mrzljak skočiti s tram-vaja. Zato nesrečo tudi ni mogel preprečiti. Voz je pa ustavil takoj, ko je čul klice po-tnikov in mimoido-čih.

Po vsem tem se zdi, da je seljak Mrzljak sam zakrivil nesrečo s svojo neprevidnostjo. Skočil je iz voza, ko se je že pomikal, in to v napadni smeri, tako da je moral pasti pod kolesa.

Mrzljak je kljub takojšnji zdravniški pomoči in hitri operaciji v bolnici umrl.

60-letnica prvaka naših slikarjev

Akad. slikar Rihard Jakopič bo ob-hajal letos 60-letnico svojega rojstva.

Gotovo je on naš najpopularnejši umet-nik. Za razvoj našega modernega slikarstva ima neveljive zasluge. Njegova markantna osebnost je bila vedno v prvih vrstah med borci za novo, impresionistično umetnost, novi svetovni in umetniški nazor, ki je v zadnjih desetletjih preteklega stoletja pro-diral v Evropi, pripravljajoč duhovno in umetniško revolucijo, ki se je šele danda-nes izživela.

Bila je to lepa doba v razvoju naše umet-nosti. Ena najproduktivnejših, na umetni-ških osebnostih najbogatejših, najkvalitet-nejših dob v naši umetniški zgodovini. Na-ši slikarji Ažbe, Grohar, Vesel, Koblica, Stermen, Jama itd. so nam ustvarili v Jako-pičem, enim najmočnejših, če ne najmočnej-šim talentom v svoji sredini tvorbo, ki se mo-re meriti z umetnostjo vsakega večjega na-roda svojih časov, prodirlo so z uspehom v tujino in prvič vpisali slovensko ime na zla-to tablo uspehov in umetnostnem medna-rodnem poprišču.

Šestdeset let je doživel nekdanji mladi, razboriti revolucionar, osivel v boju za svoj umetniški ideal, čeprav notranje še vedno isti čili borec mladeniškega tempe-ramenta. Koliko nam je ustvaril! Koliko solnca, barvnih mavric je preliščil iz svoje slovensko-lirične, bogate duše na platna — s barvo je izražal isti slovenski umetniški sentiment, kakor so ga s peserom ovokove-čili njegovi sodobniki Kette, Murn, Zupan-čič, Camkar, tako jako in neposredno ga je podajal, kakor morda še nihče pred njim. Bil je pravi tip umetnika svojega časa in naroda in je še vedno: jubilej ga je zatekel v trdem delu za nova pota poezije v barvah.

Ob 60-letnici se ga bomo hvalečni rojaki spomnili in se mu zahvalili za bogastvo, ki ga nam je podaril, vsemmer noseč na ramah težko butaro slovenskega umetništva, ki pa ni mogla streti njegove notranje sile in bo-gastva. Zrvoval je svoje življenje čisto in brez preostanka svojemu idealu in narodu, zato se ga bomo sedaj spomnili.

Ob jubileju bo kolektivna razstava Ja-kopičevih del v njegovem paviljonu. Umet-nostno zgodovinsko društvo v Ljubljani je prevzelo prireditve proslave in bo skrbelo za razstavo in predavanja itd., da dostojno počastimo jubilej velikega moža.

Tekme v umečnem drsanju na Bohinjskem jezeru

Slovensko plan. društvo priredi v spo-razumu z JZSS v nedeljo 10. februarja na drsališču pri Sv. Janezu ob Bohinjskem je-zeru naslednje propagandne drsalne tekme, ki so otvorne za verificirane in neverifi-cirane drsalsce, torej tudi za drsalsce, ki niso včlanjeni v sportnih društvih.

I. Moška in ženska tekma v umetnem drsanju za novince.

A) Gospodje: razpisane obvezne va-je: 1. loki v osmici desno naprej na ven + levo naprej na ven; 2. loki v osmici d no na noter + levo na ven; 3. vijuga d no v n + levo na ven; 4. vijuga 1 no v n + desno na ven. Nadalje prosto drsanje 2 minuti. — Dosegljivo število točk za obvezne like 84, za prosto drsanje 36, razmoževalec 3.

B) Damske: obvezne vaie: 1. prestopni korak na desno ali levo naprej; 2. loki v osmici naprej na ven (kakor zgoraj); 3. loki v osmici naprej na noter (kakor zgoraj). — Nadalje 1 minuto prostega drsanja. — Dosegljivo število točk 36 za obvezne like, 24 za prosto drsanje, razmoževalec 2.

II. Moška in ženska tekma za prvenstvo Bohinja.

C) Gospodje: obvezne vaie: 1. spi-rala d no v + l no v; 2. vijuga v osmici d no v n + l no v; 3. trojka d no v + l nazaj n; 4. zanka naprej na ven; 5. proti-otkrep d no v + l n z; 6. vijuga — dvojna trojka d no v n + l no v. — Vse vaie se izjavljajo v osmici. Nadalje tri minute prostega drsanja. — Dosegljivo število točk za obvezne like 72, za prosto drsanje 48, razmoževalec 4.

D) Damske: obvezne vaie: 1. loki v osmici d no v + l no v; 2. vijuga d no v n + l no v; 3. trojka d no v n + l n z; 4. dvojna trojka d no v + l no v. Vse vaie se izjavljajo v osmici. Nadalje 2 minuti prostega drsanja. — Dosegljivo število točk za obvezne like 48, za prosto drsanje 36, razmoževalec 3.

Splošna določila: Tekme se vrše po tek-movalnem pravilniku JZSS, tehnična iz-vedba tekem je v rokah JZSS. Za vsako skupino (A. B. C. D) je razpisano 1 dario

za prvaka in po številu tekmovalcev 1 do 2 dioloni SPD. Pismene prilave soredje-ma do 9. februarja ob 10. uri Slov. planinsko društvo v Ljubljani. Šelenburškova ulica 1. II. nadstropje, ustne prilave se soredje-majo do pričetka tekme na samem drsa-lišču proti dvojni prilavini.

Tekme se prične takoj po dohodu dopol-danskega vlaka iz Ljubljane. Darila se raz-dele na tekmi v hotelu Sv. Janez.

Janku Klemenčiču zvišana kazen za dve leti

Včeraj popoldne je ljubljansko državno pravdnštvo prejelo odlok stola sedmorice v Zagrebu, na podlagi katerega je Janku Klemenčiču, ki je bil pred poroto obsojen radi roparskega napada na pošto ambu-lanco, zvišana kazen za dve leti. Klemenčič bo moral torej sedeti v ječi 7 let.

Razprava proti Janku Klemenčiču, ki je vzbudila šrom Slovenije veliko senzacijo, se je vršila lani sredi decembra. Klemen-čič je bil obtožen, da je lani dne 25. avgu-sta med postajama Šmarje in Škofljica, ko je vlak pasiral krajši železniški predor, vionil v ambulančni voz, zavratno napadel poštnega zvaščnika Franceta Bratovža, mu nastavljal samokres na prsi, mu poklek-nil na prsi in ga zvezal. Nato je prezeal večjo pošto vrečo, v kateri je bilo 183.500 dinarjev ter s plenom pobegnil. Porotna razprava je trajala dva dni. Čeprav ni bilo proti Klemenčiču direktnih dokazov, so bile vendar indicije, ki so govorile zoper njega, tako močne, da so porotniki spoznali obtoženca krivim z 11 : 1 glasu, na kar je sodišče Klemenčiča obsodilo na pet let težke ječe s poostitvami. V kazni se mu je vstrel tudi preiskovalni zapor.

Obsojenec je sprva kazen brez vsake iz-jave sprejel, kasneje pa za njegov zago-vornik vložil ničnostno pritožbo. Pritožbi se je pa tudi državni pravdnik dr. Lavrenčak radi preizkusa odmerjene kazni in te dni je prišel odlok stola sedmorice v Zagrebu. Stal sedmorice je zavrnil Klemenčičovo ničnostno pritožbo, pač pa je ugodil zahtevi državnega pravdnika in je kazen obsojen-cu zvišal za dve leti.

Šesta dražba kož divjih živali

se je vršila dne 21. in 22. januarja v pro-storih Velešajma v Ljubljani. »Divja koža« je bila z blagom dobro založena. Proveni-jenca blaga iz cele države največ Slove-nije, Poudoba je bila manjša od povprašev-anj, posebno iskano je bilo slovensko pa-tulo bosanskega. Povpraševanje je bilo zelo veliko. Poleg domačih so kupovali tudi avstrijske, nemške, italijanske, češke, poljske in angleške tvrdke.

Tendenco v splošnem navzgor, cene čvrste, deloma boljše kot notacije na mo-zemskih tržiliščih. Za polne ni bilo nobenega interesa. Blago je notiralo:

Liste gorske 510 — 680 Din, glave do 730 Din;

liste poljske 420 — 640 Din, glave do 400 Din;

dihurji 260 — 290 Din, glave do 340 Din;

kame zlatice 1400 — 1700 Din;

kame belice 1050 — 1100 Din;

podlasec bele 85 Din;

podlasec rjave 11 Din;

mačke domače 8 Din;

mačke divje 116 Din;

jašinci 40 — 50 Din;

zajci domači 4 — 5 Din;

divji zajci 23.90 Din (mešano zimski in letni);

srne 16 Din (zimске);

košute 75 Din;

jeleci 45 — 50 Din;

koze divje 38 — 40 Din;

marjanci 25 Din;

veverice 10 — 18 Din (škart brez vred-nosti);

vidre 900 Din;

krti 2.50 Din.

Druga organizirana prodaja kož divjih živali v tem letu se vrši 25. marca, kože pa se sprejemajo do 23. marca.

Pomlad v cvetju

Maskerada Sokola I. pustno soboto na Taboru.

Za maskiranje je imelo občinstvo malo-kaj toliko ljubke in bogate izbire pri iska-nju motivov, kakor ob tej priloiki. Zlasti ženski spol si bo lahko izbral mnogo po svojem okusu.

Zastopane naj bodo predvsem cvetne maske in sicer: nageljski, šmarnice, zvoc-ški, trobentice, tulipani, telohi, vijolice, en-čiji, žafrani, solnčnice, maki in drugo cvetje, katerim bo umetni svetlobni žar dal pravo sliko in okrasek. Razen tega naj ne manjka raznih godnih in vrtnih prebival-cev, n. pr.: piruhov, zajčkov, lisic, veveric, pavov, metuljčkov, pajkov in pa pomla-danskih pticic. Zelo lepe in primerne ma-ske se izvrše z gobicami, salato, peteršil-om in korenjem. Tudi ne sme manjkati vrtnaric in poljskih delavk v lepi domači kmečki obleki. Za maske uporabite vse, kar se v domačem življenju naslanja na šege in navade prebivalstva na deželi ter bo go-tovo tako posrečena maska v harmoniji s prireditvijo.

Dama, ki se ne namerava maskirati in ki bodo nastopile kot gostje grajske go-spode, pa pripravimo pomladanske toalete vseh dob v živih cvetnih barvah, vstevst rokoko, baročne, biedermaierske in empir-ske do današnjega časa.

Gospodom bo tokrat izbira maske v res-nici prav lahka. Poleg grajske gospode so vabljene gospodinjice, lovci in meščani vseh dob. Razni gentilemeni, kavalirji, tipični baroni s cilindri v salonskih oblekah raznih barv iz preteklih dob bodo prav dobrodošli. Ravno tako tudi vrtnarji s širokimi slamiški in s škropilnicami v rokah, piščarji, oglarji i. dr. Prijetne in primerne ob-leke za gospode so svitile blase s platoni-

mi suknički v živih gladkih ali črtastih mod-nih barvah.

S tem smo podali v glavnih obrisih idejo in je vsakemu na prosto dano, da se po svoji volji maskira ter skuša s svojo masko vzbuditi pozornost na maskeradi.

Zeleni bi, da se sestavijo razne skupine v snižu naslova in prosimo, da se v tem slučaju javijo Sokolu I. na Taboru, da za-more maskeradni odbor preskrbeti in dati prihrko, da pridejo te skupine do popolne ve-ljave na prireditvi.

Beleznica

KOLEDAR.

Danes: Četrtek 24. januarja 1929; katehizant: Timotej; pravoslavni: 11. Teodosije.

Današnje prireditve.

Drama: Ob 15. »Modri osliček Miško«.

Kino Matka: »Ramona«.

Kino Ideal: »Tajnosti na dvoru Abdul Ha-mida«.

Dežurne lekarne.

Danes: Pücoff, Dunajska cesta; Bakardž, Sv. Jakoba trg.

Prosveta

Repertoar Narodnega gledališča v Ljubljani

Drama:

24. januarja, četrtek: Ob 15. pop. Modri osliček Miško. — Mladinski predstava pri izredno znižanih cenah. Izen.

25. januarja, petek: Zaprt.

26. januarja, sobota: Kukul. Ljudska predstava pri izredno znižanih cenah. Izen.

27. januarja, nedelja: Ob 15. pop. Krog s kredo. Ljudska predstava pri zniž. cenah. Izen. — Ob 20. zvečer Volpone. Ljudska predstava pri znižanih cenah. Izen.

28. januarja, ponedeljek: Herman Celjski. Red A.

Opera.

24. januarja, četrtek: Zaprt.

25. januarja, petek: Jonny svira. Red A.

26. januarja, sobota: Čarodajska kmetinja, opereta. Ljudska predstava pri izredno znižanih cenah. Izen.

27. januarja, nedelja: Ob 15. pop. Aida. Ljudska predstava pri znižanih cenah. Izen. — Ob 20. zvečer Pri treh mladenkah. Ljudska predstava pri znižanih cenah. Izen.

28. januarja, ponedeljek: Zaprt.

29. januarja, torek: Ljubzen treh kraljev, pre-mijera. Premijerski abonma.

»Jonny svira«. V petek, dan 25. t. m. se poje v ljubljanski operi za abonente reda A Krenkova moderna opera »Jonny svira«. To delo je tako v muzikalnem kakor tudi v sceničnem oziru izredno zanimivo. Od vsakega nastopajočega zahteva tako v pevskem kakor tudi v igral-skem oziru polnega moča. Zasedba običajna. Opero dirigira kapelnik Neffat, režira ravnatelj Polak. Scenograf profesor Vavpotič.

Nedelja v ljubljanskem gledališču. V ne-deljo 27. t. m. so v ljubljanskem gledališču 4 predstave. Drama vprizori popoldne ob 15. ur izredno zanimivo dramo iz kitajskega življenja »Krog s kredo«, ki je dosegla letos izmed vseh dramskih del največji uspeh. Zvečer ob 20. pa se ponovi stara angleška komedija »Volpone«.

V operi se poje popoldne ob 15. uri velika Verdi-jeva opera »Aida« z go Vilfan-Kumčev v na-slovni vlogi. Zvečer ob 20. uri pa Schubert-Bre-teljeva opereta »Pri treh mladenkah«.

Premijera v ljubljanski drami. Ljubljanska drama pripravila Nestrojevca »Utoplenca«. Premijera bo v četrtek 31. t. m.

Operna noviteta. V torek 29. t. m. bo v operi premijera Monte Mezzileve opere »Ljube-zen treh kraljev«, ki je kompozirana na zelo dober libreto pisatelja Sam Benellija. Monte Mezzileva glasba je zelo solidna in tudi melo-dijoma. On obvlada scenski in orkestralni part s lahkoto in sigurnostjo. Pevske partije se raz-vijajo v širokem, melodičnem loku polno in svu-bodno, orkester jih nikjer ne pokrile, čeprav je vsakozori sočen in poln. Vse vloge so izredno lepe in važne, izvajajo jih ga Vilfan Kunaševa ter ez. Beteto, Grita in Marček. V manjših vlogah nastopajo ez. Mohorič in Rus ter gna Spanova, gna Ramsakova in gna Sramkova.

Opičji slovar

Ameriški naravoslovec Garner je začel pred leti proučevati opičji jezik. Ko so izšle v listih prve vesti o njego-vem prizadevanju, so se Garnerju vsi smejali, toda mož se zato ni zmenil in je nadaljeval svoje delo. Njegovo pro-učevanje je nadaljeval znameniti fran-coski naravoslo

Dnevne vesti.

— **Odlikovanje.** Kralj Aleksander je odlikoval vse predstavnike češkoslovaške javnosti, ki so poskrbeli za koncentracijo naših vojaških grobov na Češkoslovaškem. Zemске ostanke jugoslovenskih vojakov so prenesli v dve grobnici, ena je v Jindřichovicah, druga pa v Olomucu. Odlikovani so z redom Sv. Save I. stopnje prometni minister Josef Neumann in šef prezidija ministrstva narodne obrambe general Zdenko Weinerek, z redom Sv. Save II. stopnje šef oddelka v ministruvstvu narodne obrambe general Josef Wit, deželni vojaški poveljnik v Brnu general Sergej Votchevski, deželni orožniški poveljnik v Brnu general Vladimir Putna in bivši deželni predsednik v Sleziji Josef Šramek. Z redom Belega Orla je odlikovan generalni inspektor naših vojaških grobov na Češkoslovaškem Milivoje Čvrčanin.

— **Pot dr. R. Steinmetza v Španijo.** Načelnik oddelka za znanje trgovino v trgovskem ministruvstvu dr. Rudolf Steinmetz Sorodolski odpušča te dni v Španijo v zadevi pogajanj glede trgovinske pogodbe. Pogodba bo baje sklenjena še pred otvoritvijo svetovne razstave v Barceloni, ki bo otvorjena 15. maja. Razstave se udeležijo tudi naša država.

— **Novi poslanik na Dunaju.** Za našega poslanika na Dunaju je imenovan namesto Boška Jerića bivši demokratični narodni poslanec Milan Milojevič, ki je svoj čas že zavzemal to mesto.

— **Hrvatski planinci v Zasavju.** V nedeljo priredi hrvatsko planinsko društvo «Sljeme» za svoje člane skupni izlet na Lisco, Koprivnik in Kurn. Izleta se udeležijo zlasti smučarji, ker je teren za smučanje v Zasavju sedaj zelo ugoden.

— **Zanimivo planinsko predavanje v Zagrebu.** Jutri priredi hrvatsko planinsko društvo «Sljeme» predavanje «Od Hochgallu do Dachsteinu». Predaval bo podpredsednik SPD, znani planinski pisatelj prof. Janko Miklar.

— **Slovinci v Ameriki.** V Pittsburghu je umrl šef - zdravnik jugoslovenske katoliške jednote Josip V. Grahek. Bolchal je že deli časa. Smrt ga je pobrala v najlepših letih.

— **V kraju Kimberley se je 17. decembra smrtno ponesrečil Janez Modic.** Padel je z lestve tako nesrečno, da si je zlomil tilnik. Pokojni je bil doma iz Gornjč pri Raketu. Star je bil 29 let. Zapustil je ženo in dva neposkrbljena otročica. — **V Clevelandu se je 20. decembra pripetila težka avtomobilska nesreča,** čije žrtev so postali trije Slovenci. Pri vožnji z avtomobilom so se težko ponesrečili Perdan, Zorman in Mike Pokdor. Zormanu so morali amputirati desno nogo, Pokdor si je zlomil obe nogi, Perdan je pa dobil težke notranje poškodbe. Vsi trije se zdravijo v bolnici. — **V Brooklynu je 19. decembra podlegel pljučnici Janez Urbas.** Pokojni je bil rojen leta 1886. v Jaršah pri Domžalah. V Ameriki je bival osem let. — **Rodbino Slovenca Zupanca v West - Newtonu** je zadet težak udarec. Umrl ji je štiriletni sinček Janček, ki je podlegel pljučnici.

— **Smrtna kosa.** Včeraj zvečer je umrl v Ljubljani krojaški mojster g. Franc Krič. Pokojni je bil soliden obrtnik in značajan, simpatičen mož. Pogreb bo jutri ob štirih popoldne iz mrtvarnice splošne bolnice. — **Ugodna tvečka Josip Ivančič** je izgubila zanesljivo moč. Snoti je nenadoma umrla njena kontoristinja gđ. Marta Valenčič. Bila je vestna uradnica, ki jo bo tvečka težko pogrešala. Blag jima spomin! Težko prizadetim rodbinam naše iskreno sožalje!

— **Vreme.** Vremenska napoved nam obeta pretežno oblačno vreme in pravil, da utegnemo dobiti nov sneg. Včeraj je bilo lepo samo v Skopju in Sarajevu, drugod pa oblačno. Temperatura je povsod znatno poskočila. Samo v Skopju in Beogradu imajo jutraj še vedno mrz. V Splitu je bilo včeraj 6, v Ljubljani 2,8, v Mariboru 0, v Zagrebu in Skopju -2, v Beogradu -2,5. V Splitu je deževalo. Danes jutraj je kazal barometer v Ljubljani 764 mm, temperatura je znašala -4,3° C.

— **Velik požar v Beogradu.** Včeraj popoldne je nastal požar nasproti vrhne hiše v Beogradu, kakor imenujejo Beogražani ministruvstvo notranjih zadev. Požar je nastal v hiši vdove Milice Mitričević v ulici kralja Milana. Le požrtvovalnosti beograjskih gasilcev se je zahvaliti, da požar ni imel hujših posledic. V tej hiši je trgovina, kjer prodajajo vse po sedem. Okoli 2. ure se je začel iz trgovine valiti dim. Gasilci so takoj prihiteli ter stopili v akcijo. Posrečilo se jim je požar omejit na trgovino, v kateri je zgorel ves inventar, to so bile večinoma igrače iz lesa in kavčuga. Hiša je zavarovana; če je bila tudi trgovina zavarovana, ne ve, ker se lastnik še dve uri po lokaliziranju požara ni pojavil. Požar sredi mesta je povzročil veliko paniko med prebivalstvom in sosedi.

— **Učitelj z rodbino na razbitem splavu.** Iz Sarajeva poročajo, da bi predvčeršnjim kmalu prišlo do težke nesreče na reki Drini. Učitelj oenove šole se je vozil s svojo ženo in otroci na splavu po Drini v vas Zepe. Srečno so prispeli v Zepe, ker so imeli večšega splavarja, čeprav je bila Drina mestoma zamrznjena. Ko so se pa hoteli izkrcati, je popustila vrvi in Drina je odnesla splav z učiteljem in njegovo družino. Obvestili so takoj vse orožniške postaje ob Drini. Splav se je razbil in posamezne hlode je vodja že odnesla. Položaj družine na splavu je bil vedno bolj kritičen in pričakovali so vsak hip katastrofo. Na splavu je ostalo še nekaj hlodov, ko se je orožnikom posrečilo ga privleči k obali in rešiti družino iz nevarnega položaja.

— **Trdovraten samomorilec iz ljubosumnosti.** Iz Sremske Mitrovice poročajo, da se je tamkaj naselil gostilničar Draga Marič iz Ladjevice s svojo ženo. Najel je gostilno. Nekedne dne se je napil in začel ženi pretiti, da jo ubije, ker koketira z drugimi. Žena je pobegnila in ko se je drugo jutro vrnila, si je mož že premislil in rekel, da bo ubil

sebo in ne njo. Šli večer se je gostilničar zaprl v sobo in izpil večjo količino kamene sode. Odpeljali so ga v bolnico, kjer je izjavil, da se mu je življenje pristudilo, ker žena koketira z gosti. Iz bolnice so ga kmalu izpustili, toda doma je gostilničar nenadoma umrl. Žena je izjavila, da je mož še prej opetovano poživil samomor, pa so ga vedno rešili. Bil je baje ljubosumen brez vzroka.

— **Črna gora pod snegom.** Iz Cetinja poročajo, da v vsej Črni gori že nekaj dni sneži in da je zapadlo že poldrugi meter snega. Promet na glavnih cestah med Cetinjem in Podgorico ter med Podgorico in Kolakino je popolnoma ustavljen. Zaradi oviranega prometa se običajni zlasti pomanjkanje monopolnih predmetov, pa tudi živila vedno bolj primanjkuje. Ko so se vračali trije vojski iz Tuzi v Cetinje, so med potjo smrtnili. Zmrznili so tudi štirje seljaki in sicer dva pri Baru, dva pa pri Cetinju. Najstarejši Črnogorci ne pominjajo tako hude zime in tako visokega snega. Iz Ročaja je odšla seljkinja Mila Vlahovič v bližnje selo, a med potjo je tudi zmrznila. Našli so jo drugi dan na poti mrtvo.

— **Samomor bogatega trgovca iz strahu pred bedo in gladom.** Iz Osljeke poročajo, da je izvršil samomor najbogatejši in najbogatejši osijski trgovec Fran Hrebal. Sin ga je našel obešenega na podstrežju. Hrebal je bil zelo bogat in lastnik treh velikih hiš. Imel je pa fiksno idejo, da bo umrl od bede in gladi. Iz strahu pred bedo in gladom je izvršil samomor. Bil je najstarejši osijski trgovec in znan daleč okoli še iz predvojnih časov.

— **Zadavila neverojenka in ga vrgla iz vlaka.** Orožniška postaja v Pušči Bistri je obvestila zagrebško policijo, da je nekdo vrgl iz vlaka med postajama Pušča Bistra in Zaprrešić zavoj, ki ga je našel neki železničar. Ko ga je odvil, je ves presenečen zagledal v belem papirju in pisani ženski jopiči zavitega mrtvega novorojenčka. Novorojenček je bil moškega spola in je imel usta in nos zavezan s črnim konopcem. Zločinska mati ga je zadušila in vrgla iz vlaka. Sumi se, da je bilo dete umorjeno že v Zagrebu. Zato je uvedla preiskavo tudi zagrebška policija.

— **Pri železničnih in črevesnih boleznih** priporoča uporaba prirodne «Franz-Josefove» grenčice k dobri prebavi. Prebavni organi postanejo zopet sveži ter na ta način lahko dovajajo hranilne snovi v kri. Zdravniki priporočajo «Franz-Josefovo» grenčico posebno onim ljudem, ki nimajo priliko se gibati. Dobi se vseh lekarnah, drogerijah in specerijskih trgovinah.

Pomlad v cvetju
9. februarja
na Taboru
iz Ljubljane

— **Velik naval na ljubljansko bolnico.** Na ljubljansko bolnico je še vedno velik naval. Od novega leta je bolnica sprejela v oskrbo 1140 bolnikov, kar je za dobo treh tednov skoro rekordno. Deloma je to pripisovati silnemu širjenju influence in hrip. Zarimno je, da je med bolniki največ Stajercev. Pacienti prihajajo iz najoddaljenejših krajev Stajerske, celo iz Prekmurja. In dogodi se, da mora uprava ljubljanske bolnice radi močnega dotoka Stajercev čisto odklanjati sprejem domačinov. Dejstvo je, da prihajajo pacienti, ki bolehalo na lažjih boleznih iz Stajerske, dasti bi se lahko brez skrbi lečili v kateri stajerski bolnici. Saj ima mariborska oblast na razpolago mnogo več bolnic in zdravstvenih zavodov nego ljubljanska. Bolnice so v Mariboru, Celju, Slovenjgradcu, Ormožu, Ptuj, Brežicah itd. in zato za lahka obolenja bolnikom res ne kaže prihajati iz oddaljenih krajev v Ljubljano. Če gre za težje in specijalne slučaje, potem bolnica rada sprejme vsakogar, pa najsi bo iz Prekmurja ali Ljubljane.

— **Influenca med železničarji.** Med železničarji se je influenza zelo razširila. Bolehalo pred vsem strojevodje, kurjači in sprevozniki, ki so zelo izpostavljeni vremenskim izpremembam. Centralni ambulantni državnih železnic je bilo danes javljeno, da je obbolelo v kurilnici gorenjskega kolodvora danes 90 železničarjev.

— **Ukinjen pouk na II. državni gimnaziji.** Radi influence je bil danes na ponedeljka popolnoma ukinjen šolski pouk na II. državni realni gimnaziji na Poljanski cesti, ker je tam obbolelo nad polovico dijakov. Na II. deški meščanski šoli na Prulah je ukinjen popoldanski pouk, ker je obbolelo več učiteljev.

— **Kaj je z akcijo za Kettejev spomenik?** Svoje čase smo čitali, da se je omenjal odbor za postavitev spomenika pesniku Dragotinu Ketteju. Ta odbor je nekaj časa posloval, zbral neko vsoto in z njo kupil akcijo za spomenik, ki jo je izdelal akad. kipar Iv. Berneker. Odbor se je nedavno razdel in akcija čaka sedaj v Narodni galeriji, da postane spomenik. Morda bi bilo dobro, da se osnuje nov odbor, ki naj bi skrbel za realizacijo lepega načrta!

— **Dva meseca v Švici.** Na prodajo Splošnega ženskega društva je snoti v šentjakovski dekliski šoli predavala ga. Marjana Lindnerjeva o svojih vtisih, ki jih je dobila lani za časa svojega bivanja v Bernu o naravnih krasotah in zgodovinskih znamenitostih Švice. Predavanje, spremljeno s skiptičnimi slikami, je bilo dobro obiskano. Predavateljica, ki je v Švico potovala preko Italije, je naprej opisala svoj rojstni kraj Rovereto, lepo južno tirolsko mesto, kakršno je bilo pred vojno in sedaj po vojni. Opisala je tudi eno največjih vojaških pokopališč na Col di Dante, kjer počiva tisoče in tisoče vojakov vseh narodnosti, padlih v svetovni vojni. Velik je muzej pri

padlih vojakih najdenih predmetov kakor tudi muzej vojnega materiala. Na roveretskem gradu v stolpu visi velik 11.500 kg težak zvon, vlit iz topov, a primešanega je mnogo zlata, ki so ga podarili svoji padli vojakov. Zvon zvoni le vsak dan ob 10. ponoči in to samo pet minut. Drugače je s tem zvonom zvonjenje strogo prepovedano. Le D' Annunzio, ko je nekoč prišel v Rovereto, se je predznil ter ukazal, da je zvon zvoniti tudi podnevi, kar je izvalo med prebivalstvom silno ogorčenje. Predavateljica je prešla po uvodu na prestolico Švice — Bern, ki ga je opisala zelo zanimivo, zlasti vse njegove starodavne znamenitosti. Med svojim bivanjem v Švici je predavateljica porabila priliko, da se je točno seznanila s širjenjem švicarskih kmetov, ki so v primeru z našimi zelo degenerirani. Za zanimivo predavanje je žela ga. Lindnerjeva živano oboževanje.

— **Zveza rezervnih oficirjev v Ljubljani** ima dne 26. januarja 1929 ob 18. uri v društvenih prostorih svoj ustanovni zbor na podlagi pravih, katera je upravna oblast vzela na znanje. Vabljeni so vsi rezervni oficirji, ki imajo zmisel za skupne vzvišene cilje. Sedež Zveze je v Ljubljani. Kongresni trg 1, II. nadstropje, njeno področje pa cela kraljevina SHS. Pristopne prijave bodi ustmene, bodi pisne, se sprejemajo v društvenem lokalu, kjer se dajejo tudi vsa pojasnila. — **Pripravljeni odbor.** — **Seznam najdenih predmetov,** prijavljenih policijski direkciji v Ljubljani v času od dne 1. do dne 15. januarja 1929: 1 naočniki; 1 nemška knjiga z napisom: «Die Tafelrunde»; 1 damski dežnik; 1 štipalnik; 1 zlata ženska zapetna ura; 5 bankovcev po 10 Din; 1 usnjena listnica z 2 slikama; 1 usnjena listnica z raznimi listki na ime Strnad; 1 ženska ročna torbica, v njej 29 Din in 1 robec; 1 srebrna moška ura s srebrno verižico; 2 črni zašiti kožici. — **Železniških vozovih** so se našli ti-le predmeti: 15 dežnikov, 3 zaviti umazana perila, 5 aktov, 4 ovratni šali, 2 ogrinjaci, 2 sekača, 1 nahrbtnik, 1 vrečka lorberjevih listov, 2 žepni električni svetilki, 1 damski plašč, 2 žepna noža, 1 francosko-slovenski slovar, 1 denarnica z 50 Din 50 p., 1 pločevinast vrč, 1 zavitek gumnic, 1 par raztrganih ženskih rokavic, 2 smučarski palici, 1 železničarska čepica, 3 palice, 1 zvitek, 1 zvezek romanov, 1 par ženskih zimskih čevljev, 1 par dokolenice, 2 vevnici (žlici za moko), 1 par galoz in 1 kos železa. — **V Unionske kaavni** so se našli ti-le predmeti: 1 palica, 1 beleznica, 1 beleznica, 1 par moških zimskih rokavic, 1 bankovec za 100 Din, 1 del zlatega gumba in knjiga z napisom: «Grafika revija».

— **Umetnostnozgodovinsko društvo v Ljubljani** priredi danes, 24. t. m. v zbornici univerze ob 18. osmo predavanje svojega cikla. Predaval bo konservator dr. F. Stele zanimiv tema «O ponarejenih umetninah». Predavanje bodo pojasnjevali skiptične slike.

— **Črna-bela reduta 9. februarja 1929** — **Union.** Vabila se razposlana. Reklamacije vabil ob 25. t. m. dalje v kaverni Emona od 17-19. Istotam rezerviranje balkonskih sedev. Provosten aranžma prireditve. Posedno baroko plešišče v »Beli dvorani« po polnoči. Premije za najlepše maske. Originalna izvolitev najlepše maske — noviteta za Ljubljano. Tradicionalni sloves prireditve, jamstvo za družabni rendez-vous prve vrste ter njena najboljša in edino učinkovita reklama. 73n

— **Sokolsko društvo v Štepanju** vasi bo priredilo v nedeljo 27. t. m. pri bratu Ivanu Bricliju na Planirju svojo običajno predpustno zabavo z bogatim sporedom. 72n

— **Udruženje jugoslov. inženjerjev in arhitektov** ima v petek dne 25. t. m. ob 20. uri prijateljski sestanek v restavraciji Zvezda. 69n

— **Zaključni venček plesnih vaj na Taboru** bo v soboto 26. t. m. ob 20. Vabljeni vsi cenjeni obiskovalci, dobrodošli pa tudi ostali plesalci in plesalke. Sodeloval bo prvovrstni Sokolov jazz. Policijska ura podaljšana do 3. ure jutraj. 70n

— **Cenjeno občinstvo se vljudno opozarja** na inventurno prodajo ostanikov parov čevljev, osobito malih števil, po znatno znižanih cenah dokler zaloga traja, v trgovini PEKO, Ljubljana, na Alesandrovi cesti. 16L

— **Onemogla na cesti.** Davi so našli na santeje na Taboru popolnoma onemoglo ženo Marjeto Vojška. Neki usmiljeni avtomobilist jo je naložil na svoj voz in jo prepeljal v bolnico. 16L

— **Ukinjen pouk na II. državni gimnaziji.** Radi influence je bil danes na ponedeljka popolnoma ukinjen šolski pouk na II. državni realni gimnaziji na Poljanski cesti, ker je tam obbolelo nad polovico dijakov. Na II. deški meščanski šoli na Prulah je ukinjen popoldanski pouk, ker je obbolelo več učiteljev.

— **Kaj je z akcijo za Kettejev spomenik?** Svoje čase smo čitali, da se je omenjal odbor za postavitev spomenika pesniku Dragotinu Ketteju. Ta odbor je nekaj časa posloval, zbral neko vsoto in z njo kupil akcijo za spomenik, ki jo je izdelal akad. kipar Iv. Berneker. Odbor se je nedavno razdel in akcija čaka sedaj v Narodni galeriji, da postane spomenik. Morda bi bilo dobro, da se osnuje nov odbor, ki naj bi skrbel za realizacijo lepega načrta!

— **Dva meseca v Švici.** Na prodajo Splošnega ženskega društva je snoti v šentjakovski dekliski šoli predavala ga. Marjana Lindnerjeva o svojih vtisih, ki jih je dobila lani za časa svojega bivanja v Bernu o naravnih krasotah in zgodovinskih znamenitostih Švice. Predavanje, spremljeno s skiptičnimi slikami, je bilo dobro obiskano. Predavateljica, ki je v Švico potovala preko Italije, je naprej opisala svoj rojstni kraj Rovereto, lepo južno tirolsko mesto, kakršno je bilo pred vojno in sedaj po vojni. Opisala je tudi eno največjih vojaških pokopališč na Col di Dante, kjer počiva tisoče in tisoče vojakov vseh narodnosti, padlih v svetovni vojni. Velik je muzej pri

NOVOSTI Z ZUGOM
KLUČ
Najboljše, najtrajnejše, zato najcenejše!

Iz Celja

— **Predavanje o davkih.** V torek zvečer se je v mali dvorani vršilo zanimivo predavanje. Davčni konzulent TOI iz Ljubljane g. Žagar je predaval o davčnih prijavah za trgovino in obrt. Njegovo predavanje je bilo zelo izčrpano in poučno ter je vzbudilo velik interes, kar so pokazala množestvena vprašanja. Predavanje je bilo zelo dobro obiskano.

— **Slovensko obrtno društvo v Celju** priredi v petek dne 1. februarja svoj X. obrtniški ples v prostorih Narodnega doma. Kakor vsako leto, bo ta prireditelj tudi letos prav zabavna. Vrše se za isto že obširne prijave.

Milijonska poneverba v praški trgovini

Mesar, špediter, tovarnar, kaznjeneec in draguljar pobegnil v inozemstvo. — Izropana trgovina z zlatino. — Škoda znaša 4 milijone Kč.

V torek dopoldne so upniki trgovine z zlatino in dragulji ing. J. Pellerja v Pragi ovadili policijski ravnatelja tvrde Antona Rehoja. V ovadbi je rečeno, da je Rehoj pred tednom zapustil Prago, češ da mora odpotovati po trgovskih opravkih. Doslej pa še ni dal glasu od sebe in izkazalo se je, da je vzel s seboj mnogo briljantov, zlatih nakitov in platine in da manjka v skladišču tudi mnogo dragocenih polnilnih peres. — Ovadba navaja, da je samo površna revizija ugotovila, da manjka za 1.700.000 Kč draguljev.

Tvrdba ing. Peller

V Pragi je bila predanaskim otvorjena zelo elegantna trgovina z zlatino in dragulji pod firmo ing. Peller. V izloženih oknih so bili razstavljeni krasni izdelki iz zlata in platine. Bila je javna tajnost, da ing. Peller ni lastnik trgovine in mislilo se je, da financirajo podjetje nekateri veletrgovci z zlatino in generalni zastopniki inozemskih tovarnar z izdelavo polnilnih peres. Ravnatelj podjetja je bil Anton Rehoj. O njem je bilo znano, da je stric ing. Pellerja, a nekateri praški trgovci so vedeli o njem še več. Rehoj sam je pa tako skromno in uljudno nastopal, da nihče ni imel poguma govoriti o njegovi preteklosti. Zdelo se je, da zato tudi ni povoda, kajti tvrdba je pod njegovim vodstvom vzorno izpolnjevala obveznosti napram trem veletrgovcem in tovarnam z izdelavo polnilnih peres.

Policijsko ravnateljstvo je izdalo za Rehojem tiralo, ki je bila brzjavno, telefonično in po radiu razširjena po vsej Evropi, Angliji in Ameriki. V tiralici je rečeno:

Zaradi poneverbe in sleparij zasledovan Anton Rehoj, rojen 25. februarja 1881 v Bukovici pri Čeških Budevicah, je 180 cm visok, krepke postave, okroglega obraza, plešast in gladko obrit. Zadnjič je nosil temno suknjo in trd klobuk. Imel je potni list, veljaven za vse evropske države, izdan 12. januarja 1929. Vse kaže, da je pobegnil v inozemstvo. Odsedel je za 1.700.000 Kč briljantov, platine in zlatine.

Kdo je Rehoj

Z uradnim popisom pa osebnost defraudanta še daleč ni izčrpana. Rehoj je zelo zanimiv tip. Svojim znanec ni nikoli mnogo govoril o sebi, zdi se pa, da je bil prvotno mesar. Pred vojno se je pojavil v Pragi in je delal veliko reklamo za nov gasilni aparat, ki ga je bil baje izumil. Zbral je mnogo denarja in ko so se začeli ljudje zanimati za uso do svojih vlog, je izginil in odpotoval v Ameriko. Zatrjuje se, da je takrat odnesel s seboj pol milijona kron tuje denarja. Ljudje, ki so ga v Ameriki videli, trdijo, da je imel nekaj časa s trgovskimi spekulacijami srečo. Zaslu-

Milijonski dobiček prodal

Usoda se čisto neusmiljeno igra z ljudmi. To je spoznal te dni neki graški delavec. Mož je bil gozdarski pomočnik in čeprav je imel skromne dohodke, si je vsak mesec odtrgal od plače da je lahko v obrokih plačeval srečno neke stavne družbe. Čim je izplačal zadnji obrok, je pa dobil siromasni delavec ponudbo za delo v Franciji. Ponudba je bila ugodna in mož je odpotoval, pred odhodom je pa prodal svojo srečko.

Srečka št. 140.958 je pa zadela 100 tisoč šilingov ali nad 800.000 Din v naši valuti. Banka Frankl v Gradcu je iskala srečnega dobitnika, toda o njem ni bilo duha ne sluha. Končno je našla lastnika Srečka je v depozitu neke dunajske banke. Če jo je kupil zavod sam, ali če je kdo shranil, še ni znano. Vsekakor si bo siromasni delavec pulil lase, ko zve, da je njegova srečka zadela celo premoženje.

Konec prostitucije na Japonskem

Pod težo javnega mnenja so se začeli majati temelji prostitucije na Japonskem. ki je obstajala dolga stoletja. Prostituciji so bili odkazani celi okraj mest in prostitutke še daleč niso bile tako zaničevane, kakor pri nas. Japonska, ki je osvojila že vse tehnične pridobitve zapada, je začela zdaj reformirati tudi svojo moralno in najprej se je kotila prostitucija. Industrijski okraj Tokia je bil prvi, ki je začel preganjati prostitutke in občinski svet je soglasno sklenil, da v bodoče ne bo dal nobeni prostitutki legitimacije. Temu zgledu je sledila kmalu tudi prefektura v Fukuina zapadni obali Japonske. Institucija zakonito dovoljene prostitucije je ostanek starih fevdalnih časov, ko ženska kot človeško bitje ni uživala nobenega ugleda, so izjavile oblasti v Fukuin.

Japonske prostitutke so prave sužnje. Že kot mlada dekleta jih zastavijo običajno njihovi moški sorodniki za dolgo, ki jih je napravil oče ali brat. Ker so obresti visoke in ker se tudi na Japonskem dolгови slabo plačujejo, pomeni to pravo suženstvo nesrečnih deklet. Japonsko notranje ministruvstvo se je moralo ukloniti pritisku javnega

žila je mnogo denarja, toda moral je kmalu plačati deficit in obliki dolge kazni, ki jo je odsedel v znameniti ameriški kaznilnici Sing Singu. Tik pred svetovno vojno se je Rehoj znova pojavil v Evropi. Moral je k vojakom in služil je v Linzu. Kmalu se je pa zmažal in v Linzu je začel ustanavljati špediterki zavod. Brez belica v žepu se mu je posrečilo zbrati precej kapitala, s katerim je hotel nadaljevati špekulacije na Dunaju, kjer je bil pa radi sleparij o sojen na pet mesecev težke ječe. Dva meseca je presedel tudi v Berlinu.

Rehoj pri filmu

Okrog 1. 1924 se je Rehoj znova pojavil v Pragi. Izkoristil je svoje bivanje v Ameriki in dobil je službo pri izposojalnici filmov «Chicago film». To tvrdo je ustanovil češko-ameriški bankir Vacek. Češko podjetje je vodila bankirjeva soproga, okrog katere se je Rehoj tako spretno sukal, da mu je kmalu zaupala. Dve leti je bil pošten, potem se je pa pojavil ček na 70.000 Kč, na katerem je Rehoj ponaredil podpis bankirjeve žene. Oblasti so kmalu prišle na sled še drugim sleparijam in malverzacijam. Mož je na svoj račun kupoval filme, jih posojal in spravjal denar v žep. Izposojalnice filmov je oškodoval za 350.000 Kč. Obsojen je bil na dve leti težke ječe. Kazen mu je bila pa znižana na eno tretjino in tako je bil kmalu zopet prost.

Ing. Peller aretiran

S tako preteklostjo Rehoj seveda ni mogel dobiti koncesije za trgovino z zlatino. Znano je, da morajo draguljarji glede na vrednost svojega blaga poslovati z velikim kreditom. Ni še znano, kako je prišel Rehoj do kredita. Policijski je začela sumiti, da mu je pomagal nečak ing. Peller, ki je moral vedeti, kakšna je stricjeva preteklost. Zato so «udi ing. Pellerja aretirali. Rehoj je imel kredit v prvi vrsti zato, ker je došel točno in redno izpolnjeval vse obveznosti. V torek je izjavil, da mora odpotovati po trgovskih opravkih. — Nihče ni vedel, kaj je vzel s seboj. Šele drugi dan se je izkazalo, da je trgovina skoro popolnoma izropana. Najbrž je pa Rehoj zadnje čase pod roko prodal zlatino in odnesel s seboj tudi mnogo gotovine. Njegov zločin obstoja v tem, da je poneveril zlatino in dragulje, ki jih je dobil na kredit. Strokovnjaki trdijo, da je povzročil za 4 milijone Kč škode. Upati pa je, da pride kmalu pravici v roke, kajti vse kaznilnice, kjer je bil zaprt, imajo njegovo fotografijo in točen popis. Rehoj je bil 12-krat kaznovan in v ječi je presedel 12 let. Češkoslovaška policija naproša vse inozemske policijske oblasti, naj pazijo na premetenege defraudanta in ga aretirajo, čim se pojavi

mnenja in v bodoče ne bo dovoljevalo novih okrajev prostitutk tako, da bodo dosedanj obstojali samo, dokler ne poteče licenca.

Bivši šef policijskega oddelka v notranjem ministruvstvu je izjavil, da v bistvu nobena oblika prostitucije ni prjetna, toda sedanje razmere na Japonskem in tudi drugod onemogočajo družabno življenje brez prostitucije. Gre samo za to, da se zmanjša škoda, ki jo prinaša sedanja oblika prostitucije. Najbolj žalostno je, da s prostitutkami ne ravna kakor z ljudmi. Nesrečnice so oropane vseh človeških pravic in osebnih svobode. Javno mnenje se najbolj protivi javnim hišam in zato jih bo treba odpraviti.

Moričev avto na dražbi

V Parizu se je vršila te dni javna dražba avtomobila zloglasnega draguljarja Maesterina. ki je lani koncem februarja umoril svojega tovariša Truphema. V tem avtomobilu je odpelel Maesterino truplo svoje žrtve iz delavnice na osamljeni kraj ob Marni, kjer ga je polil z bencinom in zažgal. Avto je temnorjave barve, manjše konstrukcije z 8 — 10 HP, še dobro ohranjen.

Na dražbo je prišla velika množica radovednežev, ki jim je bilo bilo za radovednež, nego za avtomobil. Dvorana je bila nabito polna. Vsi so se ozirali na usodni avto, o katerem se je toliko govorilo med senzacionalnim procesom proti morilcu Maesterinu. Avto je bil cenjen na 5000 frankov. Kmalu so pa ponujali 10.000. Za to ceno bi bil avto prodan, da ni dotični, ki je ponudil 10.000, izginil iz dvorane. Dražba se je znova pričela in končno je kupil avto neki pariški trgovec za 10.100 frankov in se je takoj odpeljal z njim. Moral se je požuriti, kajti pred poslopjem je bila zbrana ogromna množica radovednežev in malo je manjkalo, da avtomobil niso polomili.

MED ZAKONCI

— Imam te tako rad, draga ženica, da bi z veseljem prenašal namesto tebe vse bolečine, glavobol, zobobol, želodčne krče...

— A če bi ovdovala?

— Bi bil z veseljem namesto tebe vdovec.

V. Lichtenberg:

Pustolovščina sodnega predsednika

Sodni predsednik g. Sila je z največjim zadovoljstvom izkoristil svoje sodne počitnice. Sprehajal se je po gozdu med drevesi in v tem prijetnem hladu je dihal s polnimi pljuči.

Bil je popolnoma sčeden. Iz mestnega vrveža je pobegnil v zakonito vasico na deželi. Celo uro že ni srečal žive duše. Samo ptice na vejah in on — in vsi enako brezskrbni in veseli.

Zapustil je gozd in stopil na široko polje in tedaj je zasledoval neznanca. Enega edinega, kamor je segalo oko. Bil je kakih petsto korakov oddaljen od njega, prihajal mu je naproti in čez pet minut bi se morala srečati.

Predsedniku je bilo nekoliko neprijetno. Nič kaj mu ni ugajal ta mož. Gledal mu je pokrivala nekakšna kučma, okoli vratu pa je imel otmotar robec; podoben je bil pravcatemu potepuhu. Tedaj se je nekaj zgodilo, česar g. Sila ni pričakoval. Oni neprijetnik mu je zamahnil z roko in zaklical:

— Ehej!

Pri tem se je spustil v tek, preko njive, preskočil je nek jarek in že je stal pred njim.

— Dober dan, gospod predsednik! Kako se kaj počutite, g. Sila?

Predsednik ni mogel verjeti svojim ušesom. Odstopil je za korak nazaj in v istem trenutku mu je bilo žal, da je poskušal tako pust kraj za svoj sprehod. Ojgnal se je in rekel:

— Žal mi je, toda nimam časti...

— Kaj se mi zares ne spominjate? Saj sem bil vendar eden vaših najzanimivejših slučajev.

Predsednik je začutil inravljence pehrbta.

— Ne vem, verujte mi...

— Dovolite, da vam pomagam: Janez Zgaga. Razprava je bila 13. aprila 1924. Vi ste predsedovali. Obtožen sem bil ropa in težke telesne poškodbe in obsojen na tri leta težke ječe.

— Tako?...

— No, vidite, g. predsednik, zdaj ste me vendar spoznali.

G. Sila je padla palica iz rok ali Zgaga se je sklonil in mu jo je prijazno izročil.

Sodni predsednik je hotel nadaljevati pot.

— Vi greste tod? — ga je vprašal Zgaga. — Jaz sem bil namenjen po drugi strani, pa nič ne de, delal vam bom družbo.

— Ampak... ampak... je skušal predsednik nadaljevati razgovor... — vi ste, kakor se zdi, izpuščeni iz ječe.

— Seveda, gospod predsednik. Obsojen sem bil 13. aprila 1924, danes pa imam 13. junija 1927. Izpustili so me...

Pri tem se je rezal, kačoč svoje zobe.

— Ujema se. Pa kako je bilo?

— Moj Bog, kako more biti v ječi! Ni bilo posebno prijetno...

Umolknil je, potem je dodal:

— Po pravici povedano, tega vam nisem še pozabil...

— Ali, dragi moj, — se je razburil sodni predsednik, — vi pač razumete, kaj je dolžnost, kaj je zakon! To ni odvisno od moje volje...

— Da, da! Ali kako ste tedaj govorili z menoj! Da ste bili prijazni, ne morem reči. In ko sem odgovarjal na vaša vprašanja, sem si mislil sam pri sebi: Da bi se našel kdaj s tem člo-

vekom med štirimi očmi! Tako na primer, ko naju nihče ne vidi, ko ni prič... Res, to sem si mislil...

Predsednik je pogledal potepuhu v očividni zadregi.

— Ali nikar se ne bojte! ga je pomiril Zgaga. — To je bilo pred tremi leti. Zdaj mi je zopet potrebno vaše prijateljstvo. Niti z mezinem bi se vas ne dotaknil. Potreboval vas bom...

— Kaj? Pa niste morda zopet kaj napravili?

— Seveda sem. In sicer kako večjo stvar. Predvčerajšnjim se je to zgodilo. Zdaj pa me zopet išče policija. Zato me je mogel srečati gospod sodni predsednik na polju. Sicer mi ni baš mnogo za sveži zrak.

Predsednik sodišča je bil zdaj v največji zadregi, kaj naj napravi s tem lopovom. Če ga pusti, da pobegne, se pregreši proti svoji vesti in proti zakonu. Če pa se bo obnašal napram njemu kot predstavnik zakona, je dobro vedel, kaj ima pričakovati, tako-le sam, brez orožja. Zgaga je bil človek, s katerim se ni bilo šaliti. Vendar si ni mogel kaj, da mu je rekel:

— To pomeni, da vas bodo zopet prišli. Dobro veste, da noben zločin ne ostane nekanovan. Vse življenje pa se vendar ne boste klatili po gozdovih. Sicer pa vas bo policija, navsezadnje, tudi tukaj našla.

Zgaga je odmahnil z glavo. Na njegovem obrazu se je začrtal izraz obupa, ko je rekel:

— Ne, to pot me ne bodo prišli! Vsaj živim ne padem v roke. O tem st lahko prepričani, gospod predsednik. Poglejte to-le!

Potegnil je revolver iz žepa in ga pomolil g. Sili pod nos.

— Naj le poskusijo! To vam rečem, vi pa mi lahko verujete. Najprvo ubijem tiste, ki me bodo hoteli prijeti, potem sebe samega. Raje grem v smrt, negov ječo. Zato sem se trdno odločil.

Predsednik se je ugriznil v ustnice in je opustil nadaljne nasvete. Samo to je še prosil Zgaga, naj vtakne revolver zopet v žep, ker ni nobene neposredne nevarnosti. Z zelo prijaznim nasmehom je njegov spremljevalec izpolnil to željo. Šla sta, molče, eden poleg drugega.

Tedaj pa se je zgodil čudež. Oddaleč se je videlo, da jima prihaja nasproti neki človek, sprva še prav majhen, kakor črna pika. G. Sila je zadrževal sapo od razburjenja. Ali kakšno je bilo njegovo veselje, ko je razločil, da je ta človek, ki prihaja — orožnik s puško in polno opremo. Sklenil je, poklicati orožnika na pomoč, čim se bo zadosti približal.

Razume se, da je tudi potepuh zapazil orožnika. In potegnil je sodnega predsednika nalahko za rokav:

— Veste, gospod predsednik, kaj se bo zdaj-le zgodilo. Če me spozna, kdo sem, ena krogla za vas, ena zanj, ena zame. To je edino, kar mi ostane. Druga izhoda ni...

Ves prestrašen mu je gledal predsednik naravnost v obraz. Bilo mu je zdaj jasno, da niti orožnik, ki je stal že nekaj korakov pred njima, ne pomeni zanj nobene rešitve. Njegov položaj je bil grozen.

Orožnik je šel mimo njiju. Mimo grede si je oba ogledal, mereč ju od glave do pete.

Onadva sta nadaljevala pot. Se vedno eden poleg drugega, rame ob rami, sta šla, zločinec in predsednik sodišča. Iznenada sta začula za seboj nagle korake in kmalu se je spustila neka ro-

ka na Zgagino rame. Orožnik se je bil povrnil in ju dohitel.

— V imenu postave, aretirani ste. Vi ste osumljeni, da ste morilec Janez Zgaga, ki ga išče policija. Zgaga se ni vznemiril:

— Ali, gospod narednik, vi očitno ne veste, s kom govorite? To je moj oče, predsednik sodišča, g. dr. Sila...

Orožnik je pogledal začuden njega in predsednika.

— Ali ni to res? se obrne Zgaga k g. Sili in ga pomeri s pogledom, od katerega so se predsedniku stresla kolena.

— Razume se, gospod narednik! je hitel predsednik. — Razume se, da je to moj sin...

In prav veselo je Zgaga, s čigar ramen je bil orožnik že odmahnil roko, dodal:

— Ali, ata, pokaži vendar legitimacijo, da bo videl mož, kdo smo mi! Poglej, prosim te, še vedno nama ne veruje.

Zvolovljeno je izlekel predsednik sodišča svojo uradno legitimacijo in jo pokazal orožniku:

— Kaj ni šlo imenitno? — je vprašal lopov sodnega predsednika, ko je bil orožnik že odšel.

Se isti večer je zbral predsednik vse svoje stvari in prekinil svoje počitnice na deželi. Vrnil se je v mesto, zlovoljen in čemeran.

Ali dva dni kasneje je čital v listih, da se je posrečilo orožnikom prijeti zloglasnega morilca Janeza Zgaga. Bilo je to kratko, suho poročilo, ki je končalo z besedami:

— Pri njem so našli pokvarjen, prazen revolver.

Pöffel v Budimpešti izžvižgan

Po oprostili razsodbi je dunajski novinar Pöffel zapustil Dunaj. Odpotoval je skrivaj in brez potnega lista v Budimpešto. V pogovoru z dopisnikom madžarskega lista «Esti Kurier» je izjavil, da je bil prisiljen zapustiti Dunaj. Policija je namreč stražila njegovo stanovanje, boječ se demonstracij proti morilcu.

Toda če je mislil Pöffel, da bo v Budimpešti varen, se je temeljito zmotil. Ko je v tork popoldne sedel v kavarni hotela «Palace», je pristopil k njegovi mizi eleganten gospod — baje ravnatelj neke dunajske banke in ga nahučil: Sram vas bodi, morilec! Hotel je navali na Pöffla, toda gostje so ga zadržali. Posređoval je nato lastnik lokala, ki je hotel goste pomiriti, kar se mu je posrečilo šele, ko je Pöffla prisilil zapustiti kavnarno.

Ker ga je tudi budimpeštanska publika negostoljubno sprejela in ker mu je policija dala razumeti, da ji bo zelo ljubo če zapusti madžarsko metropolo, je Pöffel v sredo skrivaj odpotoval iz Budimpešte.

Kratek klavir

z obrambno ploščo, povprečnimi strunami in lepim zvokom proda Dobrac, Maribor, Franciskanska ulica 21. 161

Čevljarskega vajenca

zdravega in z dobrimi izpričevanji sprejme takoj Alojzij Negro, čevljar v Ljubnem, pošta Podnart. 159

Slike za legitimacije

izdeluje najhitreje fotograf Hugon Hibser, Ljubljana, Sv. Petra c. 25. 89/T

Stavbne parcele

v Šentpeterskem predmestju 500 do 700 kvadrat. metrov skupno ali posamezno se proda. Vpraša se: M. Z. Gosposka c. 10 — Vošnjakova ulica 6. 165

Ribje olje

sveže, najfinije, norveško, iz lekarne dr. G. Piccoli-ja v Ljubljani, se priporoča bledim, slabotnim osebom. 257

Kupujemo zlato, srebro, platin

in plačamo 1 srebro krono Din 160, 2 srebro krono Din 720, 5 srebrnih kron Din 18.— Prevzamemo v posredni in posredni ali — Tovarna za točenje dragih kovin, Sv. Šišta, Sv. Jerneja cesta 110-T. 8

„Ustrelil ju, psa, ubij ju!“

Senzacionalna obravnava pred pariško poroto. — Mati potopila svojega priležnika, naj ustrelil njena sinova.

Tako je kričala že priletla vdova Ziegler, mati šestih otrok, na svojega priležnika, cestnega delavca Charlesa Picherya in ga pozvala, naj ustrelil oba njena sinova, s katerima se je prepirala. Počila je karabinka in oba sinova sta se valjala v mlaki krvi. Eden je bil tkoj mrtev, drugi pa ostane pohabljenec za vse življenje.

Epilog tega groznega dogodka, ki je žalosten dokaz podivjanosti in ki prča, da je v ljudeh zamrl vsak čut usmiljenja in ljubezni, se te dni odigrava pred pariško poroto. Na obtožni klopi sedita vdova Ziegler in njen priležnik, oba obtožena zavratalega umora.

Zieglerova je bila vdova, ko se je seznanila s Picheryjem. Temu razmerju sta nasprotovala oba njena starejša sinova, zakaj Pichery je bil pijanec in nasilnež. Zato so se v hiši gledali postrani. Mati je sovražila sinova, ona dva pa njo in njenega priležnika. Vedno temnejši oblaki so se kopičili nad vdovino hišo in vse je kazalo, da mora priti do katastrofe.

In res! Lani 26. junija se je sin Henry sprl z materjo. Spodila ga je z doma in odšel je k svojemu bratu Clementu. Ogorčena nad njenim postopanjem sta se hotela osvetiti materi in zvečer sta se vrnila domov. Mati ju je opazila in naglo zaklenila vrata. Toda brata se nista dala ugnatni. Vlomila sta vrata in planila na vrt. Vdova je skočila proti Clementu, ga zgrabila za rame in zakričala: Charles! Charles! Na pomoč!

Oborožen z vojaško karabinko je prihitel Pichery na vrt. »Ustrelil ga psa, saj ga držim,« je kričala podivjana mati. Pichery je naperil karabinko, a brat Henry je skočil k materi in instinktivno je zakričal: »Ne matere, ne streljaj na mater!«

Toda bilo je prepozno. Zadonel je

strel, krogla je ubila Henryja, izstopila mu je na hrbtu in smrtno ranila Clementa. Nečloveška mati pa je pograbila oba sinova, ki sta ležala v mlaki krvi in ju iz vrta zavelkla na cesto, kjer ju je pustila ležati.

Tako se je odigrala pretresljiva tragedija. Oba zločinca, mati in njen priležnik, sta ostala tudi pri razpravi trdovratna in cinična. Naravnost neverjeten je cinizem, s katerim se zagovarjata. Pichery je zatrjeval, da ni sovražil Clementa, da pa je imel velik strah pred njim in bal se je, da bi se mu fant ne osvetil. Ko je mati govorila o Clementu, ki ostane vse življenje pohabljenec, je dejala: »Bil je divji, sicer pa nisem ukazala streljati.«

— Toda priče so tako izpovedale.

— Ze močje!

Po groznem dejanju je Pichery še enkrat nabasal puško.

— Čemu to? — ga je vprašal predsednik.

— Mislim sem, da nisem zadel.

— To se pravi, da bi še enkrat streljali, — je pripomnil državni pravdnik.

Po tem vprašanju je nastala v dvorani tišina.

Razpravo je predsednik zaključil z vprašanjem: »Ali obžalujete svoje dejanje?«

— Henryja mi je žal, Clementa pa prav nič, — je odgovoril morilec.

In bestialna mati je pripomnila:

— Jaz bi raje imela mrtvega Clementa in ranjenega Henryja.

Teško ranjeni Clement je bil zaslišan. Pripovedoval je, da je Pichery zavedno ubil njegovega brata. Meril je naravnost v trebuh. Hotel je oba ustreliti...

Razprava, ki vzbuja splošno zanimanje, še ni končana. Po pravici se neki pariški list vprašuje: Ali so to sploh še ljudje?

tudi katoliško cerkev, ki naj bi krila pred zunanjim svetom vse, kar počenja v Italiji fašizem.

Evropske države niso bile nikoli naklonjene papeževi državi. Edni dve izjemi sta bila Pippin Mali in Karl Veliki, ki sta bila papeževi državi naklonjena. Cesarji iz poznejših vladarskih rodbin so bili skoro brez izjeme nasprotniki papežev države. Celo španski Habsburžani so bili samo veseli, da loči papeževa država severne italijanske kneževine od južnih, da se ne morejo sporazumeti. Drugače pa so bili proti papeževi državi. Tudi Napoleon I. je občutno omajal papežovo posvetno moč. Posvetno in kulturno avtoriteto papežev je dvignilo njihovo zanimanje za umetnost, za katero so se zanimali zlasti papeži od 14. do 17. stoletja. Kdor pozna Rim, ve dobro, da sta delo papežev ne samo krasen Lateran in Vatikan, marveč skoro ves Rim, izvzemši antični del. Najkrasneša umetniška dela so nastala po zaslugi papežev. Pa tudi oni papeži, ki za umetnost morda niso imeli mnogo smisla, so jo gojili in pospeševali, ker so dobro vedeli, da koristijo s tem v prvi vrsti sebi. Papež se je rad sprejel za fašizem. Že davno pred Mussolinijem so dobile vse ogromne papeške zbirke strogo italijansko lice. Vatikan je zdaj najbolj italijanska Italija.

Brez posebnega naznanila.

V neizmerni žalosti naznanjamo vsem sorodnikom, prijateljem in zancem tužno vest da je naš srčnoljubljeni soprog, stari oče, brat, svak in stric, gospod

Franc Kreč

krojaški mojster

danes, 23. januarja t. l. ob 8. uri zvečer, po dolgi, mukapolni bolezni, previden s svetimi zakramenti za umirajoče, bogu vdano preminul.

Pogreb draglega pokojnika bo v petek dne 25. januarja 1929 ob 4. uri popoldne iz mrtvašnice splošne bolnice na pokopališče k Sv. Križu.

V Ljubljani, dne 23. januarja 1929.

Žalujoči ostali.

Občina Ljubljana
Mestni pogrebni zavod

163

Stavbne parcele

v Šentpeterskem predmestju 500 do 700 kvadrat. metrov skupno ali posamezno se proda. Vpraša se: M. Z. Gosposka c. 10 — Vošnjakova ulica 6. 165

Ribje olje

sveže, najfinije, norveško, iz lekarne dr. G. Piccoli-ja v Ljubljani, se priporoča bledim, slabotnim osebom. 257

Kupujemo zlato, srebro, platin

in plačamo 1 srebro krono Din 160, 2 srebro krono Din 720, 5 srebrnih kron Din 18.— Prevzamemo v posredni in posredni ali — Tovarna za točenje dragih kovin, Sv. Šišta, Sv. Jerneja cesta 110-T. 8

Mag. št. 2891/1929/ref. IX.

RAZPIS.

Mestna občina ljubljanska razpisuje za dovršitev stanovanjske hiše na Poljanah sledeča dela:

1. Dobava hrastovih portalov,
2. dobava in polaganje parketnih tlakov, (ponudbe se lahko glase ločeno za dobavo in polaganje),
3. dobava lesenih stropnic in lestev,
4. naprava centralne kurjave,
5. dobava »Lutzovih« peč,
6. dobava in montaža ročnih dvigal za premog in drva.

Ponudbe je vložiti v mestnem gradbenem uradu v Ljubljani, Šolski dvored št. 2/II., do dne 11. februarja 1929 ob 11. uri dopoldne. V imenovanem uradu se dobe vsi potrebni razpisni pripomočki.

Mestni magistrat ljubljanski,
dne 22. januarja 1929.

162

Konfekcijska industrija Josip Ivančič v Ljubljani, Šelenburgova ulica 1, naznanja tem potom žalostno vest, da je nje neumorna in zvesta kontoristinja, gospodična

Marta Valenčič

sinoči ob 9. uri zvečer nenadoma preminula.

Zvesti sotrudnici bo tvrdka ohranila časten spomin.

V LJUBLJANI, dne 24. januarja 1929

164